

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

v/ Waqas Malik

Vår ref:
21/00141-2

Saksbehandler:
Anders Prydz Cameron

Dato:
9. mars 2021

Høringssvar - forslag til endringer i utlendingsforskriften - introduksjonsstønad skal ikke medregnes i underholdskravet

Barneombudet viser til høringsbrev datert 27.1.2021 med forslag om endringer i utlendingsforskriften. Vi mener at forslaget er dårlig utredet når det gjelder konsekvenser for barn, og viser i denne sammenheng til punkt E i FNs barnekomités generelle kommentar nr 5 om generelle tiltak for å gjennomføre konvensjonen. Komiteen understreker der behovet for å sikre at alle bestemmelsene i konvensjonen blir respektert i lovgivningen, og at dette krever konsekvensutredninger. I høringsnotatet er det ikke gjort rede for vesentlige konsekvenser forslaget kan ha for barn, for eksempel hvor mange barn som eventuelt vil bli omfattet av endringen og hvilke konkrete konsekvenser det kan ha for deres rett til familieliv etter barnekonvensjonen artikkel 9 og 10. Vi antar at forslaget minst vil kunne ha negative konsekvenser for barn i følgende tilfeller:

- 1) der referanseperson er flyktning og søkeren (typisk gjenværende omsorgsperson, eventuelt med felles barn) ikke klarer å overholde tidsfristene i uf. § 10-8 femte ledd.
- 2) der søkeren er barn over 15 år eller har omsorgspersoner i hjemlandet slik at referansepersonen (som har opphold på humanitært grunnlag) ikke vil være unntatt underholdskravet.
- 3) der søkeren er forelder til barn i Norge som har kommet hit med den andre forelder som har fått opphold på humanitært grunnlag (den andre forelder er referanseperson).

Andre grupper av barn kan også være omfattet.

Begrunnelsen for forslaget er svært knapp. Departementet viser ikke til noe klart formål med akkurat denne endringen utover det generelle formålet med underholdskravet, som allerede i dag er strengt. Det er uklart om, og i hvilken grad, forslaget vil bidra til å sikre at utlendinger som får opphold i familiegjenforening i større grad er selvforsørget.

I høringsnotatet viser departementet til kravene som menneskerettighetene stiller for at staten skal kunne gjøre inngrep i retten til familieliv. I dette tilfellet er det særlig forholdsmessighetskravet som er relevant. Når konsekvensene for de gruppene som rammes er så dårlig utredet og både formålet med endringen og endringens egnethet til å nå formålet fremstår så uklart som det gjør i høringsnotatet, kan vi ikke se at kravet til forholdsmessighet er

godt nok ivaretatt i vurderingen av om endringen er i tråd med våre menneskerettslige forpliktelser.

Departementet viser til at man uansett kan gjøre unntak etter uf. § 10-11 i konkrete saker der det foreligger omstendigheter som gjør inngrepet uforholdsmessig. Vi ser at dette kan være en løsning. Imidlertid fremgår det av UDIs rundskriv at bestemmelsen er ment som en snever unntaksbestemmelse som skal fange opp helt spesielle tilfeller hvor det vil være klart urimelig å avslå en søknad om oppholdstillatelse på grunn av at underholdskravet ikke er oppfylt. Hvis det nå er meningen at unntaksbestemmelsen skal praktiseres videre, anbefaler vi at det klargjøres i forskriften. Det bør gå tydelig frem at det skal legges særlig vekt på barnets beste og barns rett til familieliv ved vurdering av sterke menneskelige hensyn etter § 10-11. I dag er dette kun regulert gjennom instruks, noe som både er vanskelig tilgjengelig og gir et svakere rettsvern enn en regulering direkte i forskriften.

Barneombudet anbefaler at departementet ikke gjennomfører den foreslåtte forskriftsendringen. Hvis endringen likevel gjennomføres, mener vi departementet også må tydeliggjøre barns rettigheter direkte i forskriftens § 10-11 første ledd for å sikre at det gjøres gode forholdsmessighetsvurderinger i disse sakene.

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Anders Prydz Cameron
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.